

Kulttuuripalvelut hyvinvointisuunnitelman toteuttajana

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet on otettu huomioon kulttuuriosaston annetun ta-raamin 2019 puitteissa.

Kemin kulttuuriosasto on ottanut käyttöön Kemin kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman syksyllä 2017 ja kaupungin liikuntakasvatussuunnitelma on valmistelussa vuonna 2020. Suunnitelmalla pyritään tasa-arvoistamaan kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta kaikissa toimipisteissä sijainnista riippumatta ja parantamaan eri toimialojen verkostoitumista keskenään.

Yleisesti ottaen kaikki kulttuuripalvelut edistävät alueen asukkaiden hyvinvointia. Tarjonta on Kemin kaupungissa erittäin monipuolista.

Kemin kaupungin kulttuuripalvelut toimivat hyvinvointisuunnitelman vastuutahoina tarjoten seuraavia palveluja.

Kaikki ikäryhmät - Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Liikunta - kaikki ikäryhmät

- Liikuntapalvelujen keskeisenä tavoitteena on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia laaja-alaisesti sekä tuottaa ja kehittää monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palvelusisältöjä.
- Liikuntapalvelut tuottaa kuntalaisille, järjestöille ja muille liikuntatoimintaa järjestäville tahoille edellytyksiä harrastaa ja toteuttaa monipuolista liikuntaa erilaisilla liikuntapaikoilla. Liikuntapalveluja ovat mm. vuoropalvelut, avustus- ja tukipalvelut, soveltavan liikunnan ryhmäliikuntapalvelut, uimahallipalvelut sekä uimahallin ryhmäliikuntapalvelut.
- Kemin liikuntapaikat löytyvät linkistä: <https://www.lipas.fi/liikuntapaikat>
Hakusanaksi: Kemi.
- Ladut ja luistelukentät löytyvät seuraavista linkeistä:
<https://kunto.fluentprogress.fi/LATUKEMI>
<https://www.kemi.fi/vapaa-aika-ja-kulttuuri/liikunta-ja-luonto/ladut-luistelukentat-ja-pulkkamaet/>

- Ulkoilu- ja vaellusreitit: <https://www.kemi.fi/vapaa-aika-ja-kulttuuri/liikunta-ja-luonto/ulkoilu-ja-vaellusreitit/>
- Uimahalli on Kemin suosituin vapaa-ajanviettopaikka n. 150 000 kävijällä vuosittain. Uimahallissa on viisi allasta, liukumäki, kiinteä kiipeilyseinä, neljä saunaa ja yksi tilaussauna sekä kuntosali. Tilavat pukuhuoneet lastenhoitotiloineen lisäävät mukavuutta. Kaiken ikäiset ovat tervetulleita uimahalliin.
- Hyvinvointisovellus HeiaHeia, joka on ilmainen kaikille kemiläisille. Hyvinvointiteot voivat olla esimerkiksi liikuntaan tai ravitsemukseen liittyviä. HeiaHeia -sovelluksesta löytyy mm. harjoitusohjelmia, harjoitteisiin liittyviä videoita, kyselyjä ja muita hyvinvointia edistäviä toimintoja. Sovelluksen käyttäjä voi tallentaa hyvinvointisuorituksia suoraan sovellukseen tai lisätä niitä ilman älylaitetta selaimella tietokoneelta. Lisäksi sovellukseen voi linkittää esim. sykemittarin tai älykellon tiedot. Hyvinvointiteot voi halutessaan jakaa kavereidensa kanssa, ja kaverit voivat kannustaa toisiaan sovelluksen kautta.
- Tervahallissa on maksuton kompakti kuntosali, josta löytyy perinteiset kuntosalilaitteet ja levytangot. Lisäksi Sauvosaaren huoltorakennuksessa on maksuton kuntosali.

Kirjasto - kaikki ikäryhmät

- Kattava jatkuvasti uudistuva paikallinen kirja-, äänikirja-, musiikki-, nuotti-, elokuva-, pelivalikoima sekä digikirjasto. Lapin kirjastopalvelut, maksuton kaukolainaus kaikista Lapin kirjastoista.
- Maksuttomat internet, skannaus ja digitointipalvelu sekä tulostus (paperin hinnalla)
- Lehtilukusalin sanoma- ja aikakauslehtivalikoima, sekä laaja digilehtivalikoima avoinna joka päivä!
- Räätelöityjä palveluja erityisryhmille esim. Celia-kirjaston palvelut ja Kirjakassi-toiminta.
- Maksuton soittohuone, jossa mahdollisuus kokeilla kirjaston pianon, rumpujen, ukulelen soittoa tai harjoitella omaa instrumenttia.
- Maksuttomat tilapalvelut: Lehtilukusalin Stage toimii matalankynnyksen tapahtumapaikkana. Lukusali kirjaston toisessa kerroksessa tarjoaa rauhallisen opiskelu- tai kokoontumistilan.
- Kirjasto järjestää yhteistyössä Kemin kaupunginorkesterin kanssa maksuttomia konserttiesittelyjä, joissa muusikot ja kapellimestarit esittelevät tulevaa konserttiaan. Tämä tukee musiikkikasvatusta sekä madaltaa kynnystä osallistua konsertteihin.

- Taidetreffit ovat kaikille avoin yhteistyössä Kemin kuvataiteilijat ry:n kanssa järjestetty tapaaminen taiteesta kiinnostuneille. Ryhmä tukee taiteen harrastamista sekä taidekasvatusta.
- Laaja kattaus erilaisia tapahtumia Novellikoukusta shakkiturnauksiin ja kirjailijavierailuista luentoihin.

Kivalo-opisto - elinikäistä oppimista

- Kivalo-opisto on Kemin kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto. Se toimii Kemin, Keminmaan, Simon ja Tervolan kuntien alueella. Opisto tarjoaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja harrastamiseen, itsensä kehittämiseen ja aktiivisen sosiaalisen ympäristön kaikenikäisille. Opisto järjestää vapaan sivistystyön tarkoittamaa yleissivistävää koulutusta, täydennyskoulutusta, taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille kuvataiteessa sekä kotoutumiskoulutukseen kuuluvaa maahanmuuttajien lukutaitokoulutusta. Opisto järjestää myös tilauksesta räätälöityjä kursseja työnantajille. Opetustarjonta on laaja ja monipuolinen pyrkien vastaamaan paikalliseen kysyntään. Vahvoja alueita ovat käsityöt, visuaaliset taiteet, musiikki, liikunta ja tanssi sekä kielet.
- Alennuksia tulee senioreille, työttömille, opiskelijoille, maahanmuuttajille, pienituloisille ja lapsille. Perhekurssille yksi lapsi ja vanhempi pääsevät yhdessä yhden kurssimaksun hinnalla. Seniorialennus vaihtelee, riippuen Opetushallituksen myöntämän avustuksen suuruudesta ja rahan rajallisuuden vuoksi ei kata kaikkia senioreita. Maahanmuuttaja-alennus vaihtelee samasta syystä kuin seniorialennus. Työttömät saavat 50 € alennussetelin käytettäväksi kursseille. Opiskelija-alennus on 10 €.
- Kuorojen, orkesterien, musiikkiryhmien ja tanssijoiden usein maksuttomia konsertteja ja esityksiä on todella paljon. Kivalo-opisto järjestää mm. maksuttomia yhteislauluiltoja ja vierailuita palvelutaloilla. Erilaisia yhteistyökuvioita on kaupungin eri yksiköiden kanssa, kuten myös opiston muiden kuntien kanssa.
- Huomioitavaa on myös, että Kivalo-opiston palvelut viedään myös asiakkaiden luo eli esim. kursseja pidetään Leipätehtaalla kehitysvammaisille tai palvelutaloilla, kuin myös kouluilla minne lasten on helppo mennä.
- Kivalo-opiston lakisääteisiin periaatteisiin kuuluu, että kaikki voivat osallistua kursseille alkutaidoista huolimatta, myös kaikki ikäryhmät ovat huomioituna tarjonnassa. Kurssitarjonnan pitää vastata alueen tarpeita ja opistossa teemme työtä, että tarjonta on ajanmukaista ja vastaa alueiden tarpeita.
- Vuonna 2019 Kivalo-opisto alkoi kehittää terveyden edistämisen toimintaansa. Kehittämistyöhön sisältyi oleellisena osana Kivalo-opistossa tapahtuvan terveyden edistämisen toiminnan tiedostaminen, ymmärtäminen ja näkyväksi saattaminen. Osallisuus on terveyden ja tasa-arvon edellytys. Osallisuuden edistäminen on myös

köyhyyden torjumisen ja syrjäytymisen ehkäisemisen keskeinen keino. Osallisuuden lisääntyessä eriarvoisuus vähenee. Kansalaisopistojen normaali toiminta edistää osallisuutta. Tämän lisäksi Kivalo-opistossa kiinnitetään huomiota osallisuuden edistämiseen myös muun toiminnan kautta.

- Kaikkien osallisuutta lisäävän työelämään pääsyn ja työssä pysymisen tukemiseksi Kivalo-opistossa selvitettiin tammi-toukokuussa 2020 mahdollisuutta osaamisperustaisen koulutuksen sisällyttämisestä opistotoimintaan. Opistossa on nyt osaamista tälle osa-alueelle, vaikka varsinaista osaamisperusteista toimintaa ei vielä täysimittaisesti otettu kurssitoimintaan mukaan.

Kaupunginorkesteri - kaikki ikäryhmät

- Kemin kaupunginorkesteri esittää monipuolista ohjelmistoa ilman musiikillisia rajoja kaiken ikäisille. Orkesteri tekee yhteistyötä Meri-Lapin musiikkiopiston nuorisoorkesterin, paikallisten kuorojen ja teatterin kanssa.
- Kaupunginorkesteri on mukana Kaikukortti-kokeilussa ja avaa ovensa kuntouttavaan kuunteluun.
- Musiikkiopiston oppilaat pääsevät ilmaiseksi kaupunginorkesterin konsertteihin.
- Koululais- ja opiskelijaryhmät voivat ostaa konserttilippuja koululaisalennushinnalla.

Jousikvartetti - kaikki ikäryhmät

- Meri-Lapin jousikvartetti on vireä ammattimuusikoiden muodostama kamarimusiikkikokoonpano, jonka monipuolinen ohjelmisto ulottuu lastenmusiikista klassisen musiikin mestariteoksiin. Klassisen musiikin konserttisarjan lisäksi kvartetti esiintyy koululais-, laitos-, ja kahvilakonsertein Kemissä, Torniossa, Tervolassa ja Simossa vuosittain noin 65 kertaa. Konsertit ovat pääasiallisesti ILMAISKONSERTTEJA.

Museot - kaikki ikäryhmät

- Kemin museot edistävät toiminnallaan kokonaisvaltaisesti asiakkaittensa hyvinvointia. Museoiden näyttelyt ja tapahtumat ovat alustoja monenlaiselle hyvinvointia ja terveyttä edistävälle toiminnalle. Museot ovat sosiaalisen osallistumisen paikkoja, jotka toiminnallaan lisäävät mm. yhteisöllisyyttä, aktiivisuutta, osallisuutta ja sallivuutta vahvistaen hyvinvointia ja vähentäen mm. yksinäisyyttä. Museokokemusten on todettu lisäävän luovuutta, itsetuntoa, oppimista sekä tätä kautta omaa elämänhallintaa. Aktiivinen kulttuuriharrastus on tutkimusten mukaan yhteydessä koettuun terveyteen, hyvän elämän kokemuksiin ja pitkään ikään.

- **Kemin taidemuseo/Alueellinen vastuumuseo** järjestää noin 7 vaihtuvaa näyttelyä vuosittain, sekä erilaisia taidetyöpajoja, luentoja, tapahtumia sekä näyttelyopastuksia.
- Vuoden 2018 alusta museoon on ollut vapaa sisäänpääsy. Myös muu tarjonta on pääasiassa maksutonta, ja tarjontaa on näyttelystä riippuen kaikenikäisille.
- Taidemuseo järjestää myös museon ulkopuolella näyttelyitä, tilaisuuksia, opastuksia ja tapahtumia (esim. kirjasto, koulut, palvelutalot, kaupungin muut tapahtumat)
- Kemin taidemuseo tekee yhteistyötä ja kehittää toimintaansa aktiivisesti ja vuorovaikutuksessa asiakkaiden, yhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Museo on verkostoitunut laajasti paikkakunnan eri järjestöjen ja toimijoiden kanssa (mm. eläkeläisjärjestöt, Kemi-Kammari, Meri-Lapin mielenterveysseura, Mikseri, Lapin AMK, Ammattiopisto Lappia, Kemin lyseon lukion maahanmuuttajakoulutus).
- Taidemuseo on mukana erilaisissa hankkeissa ja verkostoissa (esimerkiksi Cultural Anticipatory Wellbeing-hanke, Taideperustaisia palveluja matkailuun -hanke, Teollisuusmatkailu –hanke, Taiku Sydän -verkosto).
- Taidemuseon tärkeimmät pedagogiset sidosryhmät ovat: varhaiskasvatus, alaluokat, yläluokat, toisen asteen oppilaitokset, erityisluokat, kolmas sektori ja kansalaistoiminta, Kivalo-opisto, alueen kuvataidekoulut, muut kulttuuritoimijat ja kulttuurilaitokset.
- Kemin taidemuseon tärkein koululaistapahtuma on vuosittainen Koululaisten kevätnäyttely, johon päiväkotilaiset, koululaiset, opiskelijat sekä opistolaiset saavat töitensä esille.
- Saavutettavuus: Taidemuseo huomioi kansainväliset asiakkaat tuottamalla kieliversioita kirjallisesta ja sähköisestä materiaalista. Museon näyttelyt ja tapahtumat ovat saavutettavia. Näyttelytilat ovat esteettömiä, sisäänpääsy on maksuton, tekstit vähintäänkin selkeää "kansankieltä", osin myös selkokielisiä, näyttelyopastukset saatavissa myös kuvailutulkattuina, toiminnan sisällöt suunnitellaan erilaisten yleisöjen, myös vähemmistöjen kiinnostuksen kohteiksi, lainattavilla kiertonäyttelyillä sekä opetusmateriaalilla pyritään poistamaan maantieteellisiä esteitä.
- Kemin taidemuseo pyrkii aktiivisesti madaltamaan sosiaalisia, kulttuurisia ja asenteellisia esteitä järjestämällä kohderyhmille suunnattuja näyttelyitä ja tapahtumia sekä rakentamalla yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja projektien kautta.
- Kemin taidemuseon palvelutarjontaan kuuluu mm. vuosittaiset Kemin koulujen kierrokset, joissa kerrotaan museoiden palveluista sekä koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista kulttuurialalle. Kulttuurikeskuksessa järjestetään ns. kulttuurikierroksia, joissa esittelemme kulttuurikeskuksen toimintoja ja palveluja erilaisille ryhmille.

- **Kemin historiallisen museon** perusnäyttely Meren ja joen kaupunki on elämyksellinen aikamatka Kemin ja sen lähiseudun historiaan. Näyttely on suunnattu kaikenikäisille. Näyttely on tekstitetty suomeksi, englanniksi, ruotsiksi, saksaksi ja venäjäksi.
- Kemin historiallinen museo tuottaa vaihtuvien näyttelyiden tilassa vuosittain useita erilaisia kulttuurihistoriallisia- ja taidenäyttelyitä. Perus- ja vaihtuvien näyttelyiden lisäksi museo pitää kesäisin auki Yli-Jaakheikin savupiirttiä Kemin Meripuistossa, johon työllistetään vuosittain useita kemiläisiä nuoria. Tämän lisäksi Kemin historiallinen museo vastaa Marttalassa sijaitsevasta Kemin työläismuseosta ja Suomen kähertäjämuseosta, joissa järjestetään opastuksia erilaisille ryhmille.
- Kemin historiallinen museo järjestää yleisölle säännöllisesti avoimia opastuksia, luentoja, tapahtumia ja työpajoja. Suosituimmat vuosittaiset tapahtumat ovat Aleksanterin nimipäiväkahvit kaupunkilaisille sekä Arkeologian viikko lapsille ja koululaisille syyskuussa, joihin osallistuu vuosittain satoja ihmisiä.
- Näyttelyiden ja tapahtumien kohderyhmänä ovat kaikenikäiset kävijät. Historiallinen museo järjestää toimintaa vanhuksille, vammaisille, maahanmuuttajille, lapsille, koululaisille, opiskelijoille, vähävaraisille ja syrjäytymisvaarassa oleville.
- Vuoden 2018 alusta voimaan tullut ilmainen sisäänpääsy on huomattavasti lisännyt kävijämääriä ja madaltanut kynnystä tutustua ja osallistua museoiden toimintaan ja näin ollen tehnyt näyttelyistä helpommin saavutettavia.
- Historiallisen museon näyttelyt on rakennettu mahdollisimman saavutettaviksi. Tekstit on kirjoitettu pääosin selkokielellä ja käännetty useille eri kielille. Museo on halunnut lisätä saavutettavuuttaan järjestämällä myös verkkonäyttelyitä ja tuottamalla aktiivisesti sisältöjä sosiaaliseen mediaan. Vuoden 2019 aikana tuotetut verkkojulkaisut keräsivät tuhansia lukijoita. Pyrimme aktiivisesti saattamaan kokoelmiamme julkisiksi ja siten tuomaan museomme palvelut asiakkaiden koteihin.
- Kemin historiallinen museo järjestää Kemin palvelutaloissa ja Kulttuurikeskuksessa muistelutapahtumia esittämällä vanhoja kuvia ja esineitä. Museon henkilökunta tekee myös vierailuja paikallisissa vanhustyön parissa toimivissa yhdistyksissä ja pitää heidän järjestämässään tilaisuuksissa luentoja Kemin historiasta. Museon tarjoamat palvelut edistävät vanhusten hyvinvointia. Museon järjestämät tilaisuudet virkistävät ja tuovat iloa vanhusten elämään.
- Museo järjestää yhteistyössä paikallisten koulujen ja oppilaitosten kanssa räätälöityjä museovierailuja, työpajoja ja tapahtumia. Museon tarjoama kulttuuriperintökasvatus vahvistaa nuoren identiteettiä. Tietämys oman alueensa kulttuuriperinnöstä kasvattaa yksilön tunnetta yhteisöllisyydestä.
- Viime vuosien aikana on Kemiin saapunut paljon ihmisiä muualta maailmasta. Kemin historiallinen museo on halunnut olla aktiivisesti mukana vahvistamassa uusien kemiläisten kulttuurista identiteettiä. Museo on ollut yhteistyökumppanina myös

muissa alueen maahanmuuttajille järjestetyissä tapahtumissa.

Teatteri - kaikki ikäryhmät

- Kemin kaupunginteatteri on Meri-Lapin ainoa ammattiteatteri, joka tuottaa vuosittain vähintään neljä omaa ensi-iltaa ja mahdollisuuksien mukaan myös vierailuesityksiä. Tällä hetkellä teatteri toimii väistöiloissa näyttämöinä Kemin Pirtti ja Tullimakasiini, joista ensimmäinen ei ikävä kyllä ole esteetön. Teatteri tuottaa ohjelmistoa kaikille ikäryhmille.
- Teatteri on mukana Kaikukortissa, mikä mahdollistaa myös vähävaraisten osallistumisen teatteriniloihin.
- Koululaisalennukset ja koululaisnäytökset mahdollistavat päiväkotien ja koulujen osallistumisen näytöksiin. Kemin kaupunginteatteri valmistaa vuosittain ainakin yhden lastennäytelmän.
- Teatterikummitoiminta tarjoaa kummiluokille mahdollisuuden tulla seuraamaan teatterinäytöksen kehitystä käsikirjoituksesta harjoituksiin ja valmiiseen näytökseen.
- Nuorisolinja on teatterin kaksivuotinen koulutus lapsille ja nuorille teatterin harrastajille, mihin on avoin haku joka toinen vuosi. Nuorisolinja valmistaa näytelmän koulutuksen päättyessä.
- Impro-klubi on avoin improvisaatioteatteritapahtuma aikuisille.
- Teatteriklubi on teatterin ystävien ja kannattajien kohtaamispaikka.
- Teatterin kiertävät esitykset parantavat saavutettavuutta.
- Teatteri tekee ilmaisia esityksiä mm. hoitokoteihin.

Kaikukortti mahdollistaa kaikkien osallisuuden kulttuurin hyvinvointipalveluista

Liikunta-, nuoriso- ja erilainen kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta ovat osa kaikenikäisten kasvua ja kehitystä sekä osallistumista yhteisöissä. Kaikukortti koittaa vastata tähän tarpeeseen erityisesti tarjoamalla lapsille ja nuorille, alle 16v., mahdollisuutta osallistua maksuttomasti kaupungin eri kulttuurikohteiden tarjontaan. Kortti myönnetään henkilökohtaisesti vain yli 16 -vuotiaille, mutta vanhempiensa kautta vähävaraisten perheen lapsi pääsee kulttuurin piiriin Kaikukortin avulla. Myös isovanhemmat voivat korttinsa avulla viedä lapsenlapsensa kulttuurin pariin. Kulttuuri on hyvin vahvasti ihmisen hyvinvointia ja kulttuuri kuuluu kaikille.

Valtaosa lapsista, nuorista ja aikuisista voi hyvin, mutta koska huono-osaisuus kasautuu Kemissä keskimääräistä vaikeampana, yhteiskunnan tasoittavat instituutiot eivät kykene kompensoimaan kaikkia puutteita. Kaikukortti osaltaan pyrkii ehkäisemään syrjäytymistä ja osattomuutta ja erityisesti vähävaraisille perheille siitä uskotaan olevan suurin hyöty.

Meri-Lapin musiikkiopisto tarjoaa mahdollisuuden laulun, soiton ja musiikin perusteiden opiskeluun. Valitettavasti jatkuvaluonteisen opiskelun vuoksi Kaikukortin käyttöönotto ei musiikkiopistoon sovellu.

Sitä vastoin Kivalo-opisto tarjoaa lukuisia erilaisia kursseja lapsille, nuorille ja perheille. Opistossa on mahdollista opiskella esimerkiksi kädentaitoja. Varsinkin lyhytkursseista olisi suuri hyöty Kaikukorttilaisille. Valitettavasti Kivalo-opisto ei ole mukana Kaikukortti-kokeilussa.

Kaikukortti on siis ennaltaehkäisevää ja tukevaa lapsi- ja nuorisotyötä. Aikuisten kohdalla syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden lisääminen ovat keskeisimmät tavoitteet.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet - Lasten ja varhaisnuorten hyvinvoinnin paraneminen

Liikunta- Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

- Kemin kaupungin omistamien/hallinnoimien ulko- ja sisäliikuntapaikkojen harjoitusvuorot ovat ilmaisia alle 18-vuotiaille.
- Ulko- ja sisäliikuntapaikat tukevat lasten ja varhaisnuorten hyvinvointia monipuolisesti.

Kirjasto - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

- Kirjaston lastenosastolla palvelee koulutettu kirjaston henkilökunta, joka ohjaa lapsia ja lapsiperheitä kirjojen, elokuvien, pelien ja eri aktiviteettien pariin. Osastolla on puuha- ja leikkinurkka "Karhunpesä", joka toimii lapsiperheiden kohtaamispaikkana.
- Kirjaston Lukukoira-palvelut, ajanvarauksella lapset voivat tulla harjoittelemaan lukutaitoaan lukemalla kiltisti kuuntelevalle koiralle.
- Kirjastoseikkailut, kirjasto järjestää koululaisille kirjastoseikkailuita, joissa pelillisesti opetetaan ja ohjataan kirjaston käyttöä.

- Koulujen kirjalaatikot, lähetetään Kemin kouluille ja päiväkoteihin maksutta (sis. posti), niissä valikoima ikäryhmälle sopivaa kirjallisuutta. Opettajat tekevät tilauksen.
- Kirjavinkkaus, kirjastonhoitajat suosittelevat ikäryhmälle sopivaa ja valtakunnallisesti suositeltavaa kirjallisuutta.

Lastenkulttuurikeskus

- Lastenkulttuurikeskus tuottaa monenlaista toimintaa lapsille, lapsiperheille ja nuorille. Tärkeimpiä vuoden tapahtumia ovat LokaTube sekä Elohiirilastenviikko ja suosituimpia toimintoja avoin taidetoiminta, vauvojen värikylpyajat ja toiminnalliset seikkailut. Lastenkulttuurikeskuksen kävijämäärät ovat vuosittain noin 10 000. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat eri kulttuurilaitokset ja valtakunnallinen lastenkulttuurikeskusverkosto.

Nuorisotyö

- Kemin Liikennepuisto eli Liksu (Valtakatu 59) on avoinna kesäaikaan ja on saavuttanut erittäin suuren suosion kemiläisten sekä ulkopaikkakuntalaisten perheiden keskuudessa. Viihtyisä ja turvallinen puistoalue tarjoaa monipuolista toimintaa lapsille ja lapsiperheille.

Kivalo-opisto - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

- Kivalo-opisto tarjoaa lapsille ja nuorille sirkuskursseja, musiikin opetusta, erilaista liikuntaa mukaan lukien luova liikunta, jossa taide yhdistetään liikuntaan, taide-tanssi- ja kädentaitojen kursseja.
- Opistossa järjestetään myös kesäleiritoimintaa. Perinteeksi on muodostunut Kemin nuorisotoimen kanssa toteutettava teatterileiri ja Simon nuorisotoimen kanssa järjestettävä lasten kädentaitoleiri.
- Lapsiperheille on perhekursseja

Museot - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

- Kemin museot järjestävät näyttelyihinsä liittyvää tapahtumatoimintaa vuosittain myös lapsille. Museoissa järjestetään mm. työpajoja, teemallisia opastuksia sekä seikkailupelejä ja erilaista museopuhua yhteistyössä Lastenkulttuurikeskuksen, kirjaston ja teatterin kanssa. Lapsille suunnatun museopedagogiikan tavoitteena on mm. tehdä kulttuuriperintöä tunnetuksi, tarjota mielekästä ajanvietettä, kannustaa yhdessä tekemiseen sekä lisätä tietoutta museoista ja niiden käytöstä oppimisympäristöinä. Tärkeä tavoite on rohkaista ja aktivoida lapsia ja nuoria omiin

tulkintoihin ja omaan luovuuteen.

Nuoret ja nuoret aikuiset - Nuorten hyvinvoinnin paraneminen, työllisyyden edistäminen sekä terveellisten elämäntapojen edistäminen

Liikunta - Nuoret ja nuoret aikuiset

- Hyvinvointisovellus HeiaHeia, joka on ilmainen kaikille kemiläisille. Hyvinvointiteot voivat olla esimerkiksi liikuntaan tai ravitsemukseen liittyviä. HeiaHeia -sovelluksesta löytyy mm. harjoitusohjelmia, harjoitteisiin liittyviä videoita, kyselyjä ja muita hyvinvointia edistäviä toimintoja. Sovelluksen käyttäjä voi tallentaa hyvinvointisuorituksia suoraan sovellukseen tai lisätä niitä ilman äylaitetta selaimella tietokoneelta. Lisäksi sovellukseen voi linkittää esim. sykemittarin tai älykellon tiedot. Hyvinvointiteot voi halutessaan jakaa kavereidensa kanssa, ja kaverit voivat kannustaa toisiaan sovelluksen kautta.
- Tervahallissa on maksuton kompakti kuntosali, josta löytyy perinteiset kuntosalilaitteet ja levytangot. Lisäksi Sauvosaaren huoltorakennuksessa on maksuton kuntosali.
- Kemin kaupungin omistamien/hallinnoimien ulko- ja sisäliikuntapaikkojen harjoitusvuorot ovat ilmaisia alle 18-vuotiaille.
- Ulko- ja sisäliikuntapaikat tukevat nuorten hyvinvointia ja terveellisten elämäntapojen edistämistä monipuolisesti.

Kirjasto - Nuoret ja nuoret aikuiset

- Kirjaston nuortenosastolta löytyvät uusimmat ja suosituimmat nuortenkirjat, äänikirjat, sarjakuvat, elokuvat ja pelit sekä löhöily- ja kokoontumistilat. Nuorten osastolle pääse kulkematta lastenosaston kautta! Nuorisotyön Puuhapaku vierailee aika ajoin nuortenosastolla.
- Koulujen kirjalaatikot, lähetetään Kemin kouluille ja päiväkoteihin maksutta (sis. posti), niissä valikoima ikäryhmälle sopivaa kirjallisuutta. Opettajat tekevät tilauksen.
- Kirjastoseikkailut, kirjasto järjestää koululaisille kirjastoseikkailuita, missä pelillisesti opetetaan ja ohjataan kirjaston käyttöä.
- Kirja-, sarjakuva- ja elokuvavinkkaus, kirjastonhoitajat suosittelevat kirjallisuutta,

sarjakuvia sekä elokuvia.

Nuorisotyö

- Takajärven nuorisotila eli Takitsu (Oklaholmankatu 16) toimii avoimena nuorisotilana lapsille ja nuorille. Nuorisotila on auki pääsääntöisesti tiistaista lauantaihin, koulujen loma-aikoina (syys, -joulukuu - ja tammikuu) laajennetut aukioloajat - ja toiminnot. Kesällä auki vain satunnaisesti.
- Takitsulla olevat tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan järjestämisen nuorille. Talossa on mm. hyvä keittiö ruoanlaittotaidon opettamista varten, sali monenlaiseen harrastetoimintaan ja aktiviteetteihin, aulatilat, joissa on mm. biljardi ja pingis -pelit. Toiminta on hyvin matalan kynnyksen toimintaa kemiläisille lapsille ja nuorille, nuori kohdataan omana arvokkaana itsenään. Nuoriso-ohjaajat ovat ammattilaisia, jotka tukevat nuorten kasvua ja kehitystä sekä osallistavat nuoria mukaan erilaisiin toimintoihin.
- Puuhapaku on liikkuvaa nuorisotyötä. Puuhapaku on mukana tapahtumissa ja toimintaa järjestetään siellä missä nuoret ovat. Kiinteitä paikkoja syksystä kevääseen on mm. etsivän nuorisotyön tilat Sauvotalossa, jossa järjestetään nuorisotilatoimintaa kaupungin keskustassa. Kesällä Puuhapaku on helposti nuorten tavoitettavissa ja käytettävissä mm. Lukuisten some-palveluiden avulla. Puuhapaku menee sinne missä nuoret ovat ja järjestää aktiivista toimintaa nuorille.
- Kemin Liikennepuisto eli Liksu (Valtakatu 59) on avoinna kesäaikana ja se on saavuttanut erittäin suuren suosion kemiläisten perheiden keskuudessa. Viihtyisä ja turvallinen puistoalue tarjoaa lapsilähtöistä liikennekulttuurin opastusta ja monipuolista toimintaa lapsille ja lapsiperheille.
- Koulunuorisotyötä tehdään Syväkankaan koululla ja toimintaa pyritään laajentamaan muille kouluille. Nuoriso-ohjaaja on koululla kohtaamassa nuoria, mukana erilaisissa koulun toiminnoissa, järjestämässä mm. välituntiohjelmia sekä tukemassa nuorten kasvua ja kehitystä nuorten tarpeiden pohjalta.
- Nuorisotyön yhteistyötahoja ovat mm.: Kemin srk, koulut, Luotolan nuoret, kolmas sektori, AVI, sosiaalitoimi sekä muut kaupungin toimijat

Etsivä nuorisotyö

- Koulunuorisotyötä Kemin etsivä nuorisotyö tukee nuorta ratkaisemaan elämänsä haasteita, löytämään tarvitsemiinsa palveluihin, ja on nuoren elämässä mukana niin kauan, kuin nuori haluaa tai tarvitsee.
- Etsivä nuorisotyö on nuoren kasvamaan saattamista, nuoren kasvun tukemista, niin että etsivä nuorisotyöntekijä on aidosti läsnä nuoren kanssa. Lähtökohtana ko.

toiminnassa on, että nuori itse on toimija, joka ratkaisee oman elämänsä haasteita ja rakentaa haluamaansa tulevaisuutta. Etsivä nuorisotyö motivoi ja tukee nuorta tekemään sellaisia valintoja, jotka ovat hänelle hyväksi.

- Etsivä nuorisotyöntekijä on Kemissä nuoren luotettava yhteistyökumppani. Yhteistyö etsivän nuorisotyöntekijän ja nuoren välillä perustuu luottamukseen, ymmärtämiseen, läpinäkyvyyteen ja rehellisyyteen.
- Nuoren kokonaisvaltainen hyvinvointi, yksilölliset tarpeet ja niiden edellyttämät palvelut ohjaavat työskentelyä. Tuen ja palveluiden oikea-aikaisuus sekä nopea saavutettavuus ovat olennaisia Kemin etsivän nuoristyön peruspilareita.
- Kemin etsivä nuorisotyöntekijä tuntee hyvin nuorten palveluverkostoa, mutta ei ole kaikkien alojen asiantuntija. Nuoren asioita selvitetään yhdessä nuoren kanssa ja osataan hyödyntää Kemissä jo olemassa olevia toimivia palveluja ja verkostoja.

Kemi Factori

- Kemi Factori on nuorisotyön toimintaa, jossa nuoret pääsevät mukaan erilaisiin tapahtumiin ja toimintoihin. Factorin pääpainopiste on musiikissa, mediassa ja tapahtumatuotannossa.
- Kemi Factori tukee lasten ja nuorten harrastamista. Factori järjestää kesäisin lapsille ja nuorille suosittua bändikylvyn - ja leirin. Syksystä kevääseen factori mahdollistaa eri bändeille treenitilat Sauvotalossa Kemissä sekä ohjaa esim. nuorempien lasten ja nuorten bändiharrastusta - ja soittamista eri instrumenteilla. Factorin toiminta on näyttäytynyt Kemissä erittäin positiivisella tavalla ja factori on rikastuttanut Kemin kulttuuritarjontaa.
- Factori tukee omalla toiminnallaan nuorten työllistymistä ja opiskelujen aloittamista. Nuorten osallistaminen monenlaiseen toimintaan on yksi tärkeä työn lähtökohta.
- Kemi Factorin tärkeimmät yhteistyötahot ovat Kemin kaupunki, Lappia sekä kolmannen sektorin toimijat.

Museot - Nuoret ja nuoret aikuiset

- Kemin taidemuseo ja Kemin historiallinen museo järjestävät vuosittain Kemin kouluille tapahtumia, joissa kerrotaan museoiden palveluista sekä koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista museo- ja kulttuurialalle. Tapahtumia järjestetään kouluilla ja museoissa.
- Museoissa työskentelee vuosittain myös useita nuoria työharjoittelijoita sekä kesätyöntekijöitä.

- Museot ovat oppimisympäristöjä, joiden sisältöjä esitetään myös nuoria kiinnostavalla tavalla, mm. VR- ja AR- teknologian ja pelillistämisen avulla. Sisältöjen tuottamisessa museot toimivat yhteistyössä Pohjantähti-opiston nuorten kanssa.

Kivalo-opisto - Nuoret ja nuoret aikuiset

- Nuoret ja nuoret aikuiset voivat osallistua kaikille kursseillemmme ja esimerkiksi kielitaidon harjoittaminen jatko-opintoihin pääsyä tai työelämätaitojen vahvistamista varten on mahdollinen tavoite.

Työikäiset - Työllisyyden edistäminen, Terveellisten elämäntapojen edistäminen

Liikunta - työikäiset

- Monipuoliset ja laadukkaat ulko- ja sisäliikuntapaikat ovat avainasemassa terveellisten elämäntapojen edistämässä.
- Maksuttomasta HeiaHeia -sovelluksesta löytyy mm. harjoitusohjelmia, harjoitteisiin liittyviä videoita, kyselyjä ja muita hyvinvointia edistäviä toimintoja. Sovelluksen käyttäjä voi tallentaa hyvinvointisuorituksia suoraan sovellukseen tai lisätä niitä ilman älylaitetta selaimella tietokoneelta. Lisäksi sovellukseen voi linkittää esim. sykemittarin tai älykellon tiedot. Hyvinvointiteot voi halutessaan jakaa kavereidensa kanssa, ja kaverit voivat kannustaa toisiaan sovelluksen kautta.

Kirjasto - työikäiset

- Kirjasto järjestää yhteistyössä Kemin kaupunginorkesterin kanssa maksuttomia konserttiesittelyjä, joissa muusikot ja kapellimestarit esittelevät tulevaa konserttiaan. Tämä tukee musiikkikasvatusta sekä madaltaa kynnystä osallistua konsertteihin.
- Paikallisten mutta myös ulkopaikkakuntalaisten kirjajulkistamistilaisuuksia järjestetään säännöllisesti kirjaston toimesta.
- Kirjallisuuspiirissä tutustutaan ajankohtaiseen teemaan asiantuntijan kanssa.
- Novellikoukussa tuodaan omat käsityöt matkassa kirjastolle, tilaisuudessa lukija lukee novelleja.
- Kirja-, sarjakuva- ja elokuvavinkkaus, kirjaston hoitajat suosittelevat kirjallisuutta, sarjakuvia sekä elokuvia.

Museot - työkäiset

- Historiallisessa museossa työyhteisöjen on mahdollista saada omaan alaansa räätälöityjä opastuksia, jotka parantavat työhyvinvointia ja edistävät jaksamista.
- Museot ovat järjestäneet tutustumiskäyntejä pitkäaikaistyöttömille, joiden aikana kävijät ovat saaneet tietoa myös museotyöstä ja mahdollisuuksista työllistyä alalle.
- Museoihin työllistetään pitkäaikaistyöttömiä valvontaan ja avustaviin tehtäviin. Työn aikana on mahdollista suorittaa esimerkiksi oppisopimuskoulutusta yhteistyössä Lappian kanssa.

Kivalo-opisto - työkäiset

- Kivalo-opiston kursseille osallistumalla voi harjoittaa sosiaalisia ryhmässä toimimisen taitoja, joita tarvitaan myös työelämässä.
- Kuntoaan voi kohottaa lukuisissa liikuntaryhmissä.

Ikäihmiset - Ikäihmisten hyvinvointi ja sujuva arki

Liikunta - ikäihmiset

- Soveltava liikunta on tarkoitettu kaikille, jotka kokevat tarvitsevansa tukea harrastuksen aloittamiseen ja ylläpitämiseen. Tarve voi johtua vammasta, iästä tai vaikkapa pitkään jatkuneesta liikunnan puutteesta.
- Soveltaminen voi tarkoittaa esimerkiksi apuvälineitä tai pelien ja leikkien sääntöjen muunnoksia, muunneltuja opetusmenetelmiä, harjoitustapoja tai valmennusmenetelmiä.
- Soveltavan liikunnan ryhmät ovat pääsääntöisesti suljettuja, tietyn ryhmän mukaan rajattuja. Poikkeuksia ovat uimahallin avoimet soveltavan liikunnan vesitreenit sekä kuntosaliryhmät uimahallilla ja Tervahallin Seniorikuntosalilla.
- Maksuton Tervahallin seniorikuntosali on pieni ja mukavan tunnelmallinen. Laitteissa voi säätää vastusta paineilmalla. Kuntosalilla on ohjattua toimintaa kahdesti viikossa.
- Monipuoliset ja laadukkaat ulko- ja sisäliikuntapaikat edistävät ikäihmisten hyvinvointia.

Kirjasto - ikäihmiset

- Kirjastonjohtaja mukana Vammais- ja Vanhusneuvostoissa
- Digikirjasto: Lähihoitajat opastavat sähköisen kirjaston käyttöön kotihoidon tuen piirissä olevia. Tabletti laukkuja lainataan kirjastosta lähihoitajille ja heidät opastetaan toimintaan.
- Kirjakassit ovat suunnattu niille, jotka eivät pysty käyttämään kirjaston palveluita. Kirjakassit, joissa valikoima lukemista, toimitetaan vapaaehtoisten toimesta tilaajalleen.
- Celia-kirjasto ja celia-neuvonta, erityispalveluja lukemisen haasteista kärsiville.
- Kirjasto tarjoaa maksutonta Digiopastusta senioreille henkilökohtaisesti ajanvarauksella.
- Kirjallisuuspiirissä tutustutaan ajankohtaiseen teemaan asiantuntijan kanssa.
- Novellikoukussa tuodaan omat käsityöt matkassa kirjastolle, tilaisuudessa lukija lukee novelleja.
- Kirjavinkkaukset innostavat lukemaan ja opastavat löytämään sopivaa kirjallisuutta.

Kemin museot - ikäihmiset

- Kemin historiallinen museo järjestää Kemin palvelutaloissa ja Kulttuurikeskuksessa muistelutapahtumia esittämällä vanhoja kuvia ja esineitä. Museon henkilökunta tekee myös vierailuja paikallisissa vanhustyön parissa toimivissa yhdistyksissä ja pitää heidän järjestämissään tilaisuuksissa luentoja Kemin historiasta. Museon tarjoamat palvelut edistävät vanhusten hyvinvointia. Museon järjestämät tilaisuudet virkistävät ja tuovat iloa vanhusten elämään. Niissä ikäihmiset saavat äänensä kuuluviin ja näin ollen kokevat tulleen huomioiduiksi.
- Kemin taidemuseon/alueellisen vastuumuseon palvelutarjontaan kuuluu autenttisten taideteosten sijoittaminen mm. hoivakoteihin asukastilojen viihtyvyyden parantamiseksi sekä muistelun apuvälineeksi.
- Kemin taidemuseossa järjestetään luentoja, työpajoja ja taiteilijatapaamisia, joiden osallistujista useat ovat ikäihmisiä.

Lisäksi ikäihmisten hyvinvointia voivat edistää ne kulttuuriosaston tarjoamat palvelut, jotka on ryhmitelty kaikille ikäryhmille suunnattuihin palveluihin.

KULTTUURIOSASTON TAPAHTUMAVUOSIKELLO

6.12. Lasten itsenäisyyspäivä /Lastenkulttuurikeskus
31.12. Uuden vuoden aatto Kulttuurikeskuksessa

Kivalo-opiston joulukonsertit,
Musiikkiopiston oppilaskonsertit,
Tanssiryhmien esityksen, keväänäyttelyt etc.
vko 44 Pyhäinmiesten päivä /Halloween
vko 45 Peliviikko /kirjasto
vko 47-1 Jouluseimi ja joulukoristeet

vko 42 Lokatube /Lastenkulttuurikeskus
vko 43 Kemin Taiteiden Yö, lokakuun viim. lauantai
vko 42 Syyslomaviikko /18.10. Satupäivä

11.9. Aleksanterin nimipäiväkutsut /hist.mus.
vko 36-37 Arkeologiaviikko

(vko 33 Elonkorjuumarkkinat/Pop up toiminta)
vko 34 Venetsialaiset

vko 28-29 Easy Living in Kemi 150-tapahtumaviikot
10.7. Suomen kuvataiteen päivä

vko 2-3 Uusien näyttelyiden avajaiset (vko 3 Lumilinnan avajaiset)
vko 5 Pakkasukko Goes Kulttuurikeskus

vko 7 Ystävänpäivä
vko 9 Perinneviikko /kulttuuriosasto
28.2. Kalevalanpäivä / Suomalaisen kulttuurin päivä

vko 10 Hiihtolamaviikko /kirjastossa aktiviteettejä ja pelejä
5.3. Kemin kaupungin syntymäpäivä/Kemi 150 seminaari

Kivalo-opiston konsertit, Musiikkiopiston oppilaskonsertit,
Paikallisten yhtyeiden konsertit, Tanssiryhmien esityksen,
keväänäyttelyt etc.

vko 19-21 Koululaisten taidenäyttely / Iltsujen päivä kulttuurissa
vko 20 Museoviikko / 18.5. Kansainvälinen museopäivä
vko 22-23 ke-ke Kestävän kehityksen viikko

vko 23-31 Liikennepuisto ja perhepuisto /pop up kirjasto
vko 26 Elohiiriviikko /Lastenkulttuurikeskus
vko 26-31 Yli-Jaakheikin Savupirtti

